

ment, og det er jo heller ikke Andet, end hvad man kunde sige sig selv, at efterhaanden som Artilleriet strider frem, Krigsvidenskaben udvikler sig i en mere og mere morderisk Genialitet, og andre Stater oversløje os baade med Hensyn til Skibe og Vaaben, ja saa vil denne Sikkring alligevel vise sig illusorisk. Saaledes gaar det naturligvis ogsaa her. Det, her er tilveiebragt, er altsaa i Virkeligheden et Middel, hvorigjennem vi sikke os mod et kortvarigt Artilleriangreb. Naar man nu vidste, hvor kort dette Angreb skulde være for at kunne modstaas, vilde det vistnok blive endnu interessantere. Jeg for mit Vedkommende ser i disse Vinter en tydelig Tilkjendegivelse af, at den høie Regjering nu er naaet derhen, hvor vi have sagt, den vilde ind, nemlig i at bygge en ny Dannevirkestilling her i Landet. Det er det, der her er tilveiebragt, det er netop saadan en Stilling, der kan staa imod et kortvarigt Angreb. Dannevirke stod, som man vil erindre, i tre Dage, og dette staaer maasse knapt i tre Timer. Det er en af de kostbare Foranstaltninger, der med Sikkerhed fører til Nederlag, og hvoraf jeg ikke mener, vi have Naad til at indlade os paa flere. Et Land, der har faaet sine to Delinger, den ene i 1814, den anden i 1864, skal vel vogte sig for at experimentere med nye militære Foranstaltninger, der svare til dem, vi havde i Begyndelsen af dette Aarhundrede og i Tredserne; thi da kunde let en sidste afgjørende Deling komme, som bliver mere end en Deling. Det, der her er sket, er derfor militært — det er jeg overbevist om — og for Landets Sikkerhed en af de skjæbnesvangreste Foranstaltninger, som nogenstunde har kunnet paabegyndes. Det er en af de Ting, som vil gjøre os det vanskeligere, som ogsaa tidt fremhævet her i denne Sal, at holde os udenfor en europæisk Konflikt, fordi vi da staa med et Vaaben, som indbyder dels til ikke at frygte en Krig fra vor Side og dels til fra anden Side at sikke sig os i Tide, et Vaaben, der, som det ogsaa er indbrømt her i Motiverne, i Virkeligheden er uden Betydning. Men hvad bliver Følgen? Ja, hvis saa Følgen deraf blev, at man fik Vinene op, og at man sagde: Ja, nu har den Politik, vi have ført i saa mange Aar, ført til et nyt Dannevirke, slettere end det gamle. Det er Tid,

at vi holde op, lad os ribe ned og komme tilbage fra det ind paa en fornuftig Politik; men det, det er jeg overbevist om, vil ikke ske. Der har saamænd været saa megen Opfordring for den høie Regjering i de Aar, den har siddet ved Roret, navnlig i de sidste, til at komme tilbage fra den Politik, den har ført, saa jeg for mit Vedkommende tror ikke, at det vil blive saa. Nei, tværtimod, jeg tror, at der i disse Ord her ligger en Indledning til yderligere Fordringer fra det militære Partis Side. At de Fordringer ville blive tilstede, har den høitærede Krigsminister ved alle Leiligheder gjort gjældende; man maatte videre frem; man maatte indbrømme, at man skulde have Mere, og hvad der ikke forlangtes af ham, vilde blive forlangt af hans Venner, og Regjeringen, som har givet sig disse Fædrelandsvenner i Bold, vil nok komme til at føle, hvad der bliver forlangt, og saa vil det gaa Skridt for Skridt videre, og saa ere vi her Landet inde paa den rette ægte Militarisme. Det er det første Skridt, som slæber de andre efter sig; thi det er klart, at Regjeringen ikke vil kunne tilfredsstille sine nye Venner, paa hvilke den bygger sin Politik, medmindre den præsterer meget, meget Mere. Den kan sandelig ikke nøjes med en Ting, der selv fra Regjeringens egen Side erkjendes for at være komplet utilfredsstillende. Men det at komme længere og længere i Retning af Militarisme, er i Virkeligheden dette Lands fuldstændige Undergang. Jeg mener det ikke blot storpolitisk, europæisk-politisk, at vi derigjennem udsætte os for den store Fare, der er for et Land i vor Situation, nemlig den at ophøre at bestaa; men det er med Hensyn til vore indre Forhold paavisselig den uheldigste Vej, vi nogenstunde kunne komme ind paa. For det Første, fordi det gjør en Tilbagevenden til konstitutionelle Tilstande næsten umulig. Ethvert saadant Skridt frem i militærisk Retning er et nyt Skridt frem i Retning af Forsatningsbrud. Fra Først af er det Militarismen, der var Skyld i, at Finantsloven sprængtes i 1885. Den formelle, den juridiske Grund var Regjeringens Modstand mod at forhandle en imidlertidig Finantslov, hvori den desværre fandt Støtte i det andet Thing, men den reelle Grund, det, der laa bag ved, var de militæriskke Fordringer til Udvidelse